

ਦੀਵਾਨੀ ਰਿੱਟ.

(ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.)

ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਆਦਿ।,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 199-ਡੀ

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ (1954 ਦਾ XII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਬੀ)—ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ—ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ) ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ) ਪੂਰਕ ਨਿਯਮ, 1954—ਨਿਯਮ 18 (iv)—ਕੀ ਨਿਯਮ ਏਜੂਸਟੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ—ਕੀ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ ਐਲਐਕਸਐਕਸ)—ਸੈਕਸ਼ਨ 43—ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ—ਇਫੈਕਟ ਆਫ—ਸਟੈਚੂਟਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—ਈਜੂਸਟੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ—ਨਿਯਮ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਉਸੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ—ਦੀ ਹੱਦ—

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਲੇਮਜ਼) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (ਬੀ) ਦੀ ਬੇਰ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। 1950 ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 1950 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ 1954 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸੱਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ) ਪੂਰਕ ਨਿਯਮ, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 18(iv) ਨੂੰ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਉਸਾਰੀ ਇੱਕ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜੀਨਸ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 18(iv) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੰਨੀ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਮੂਲ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈਦਰਾਬਾਦ

(ਸੰਖੇਪ) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸੰਕਟ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਕਸਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹਰ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ.

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼, ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(i) ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜੋ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

(ii) ਤੁਹਾਡੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਇਤਫ਼ਾਕ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐੱਸ.ਕੇ. ਅਪੁਰ, ਆਰ.ਐੱਨ. ਸੂਰੀ, ਪੀ.ਸੀ.ਕੇ.
ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਕੇ ਈਸ਼ਵ ਦਿਆਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ
ਨਿਰਣਾ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਇਸ ਕੋਲ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 1910 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ। 1 ਮਾਰਚ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਨੌਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਭਾਰਤ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਹੰਮਦ ਬਖਸ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ 1951 ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 16 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਲੇਮਜ਼) ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਐਕਟ XLIV ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਯਾਨੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। 30 ਅਗਸਤ, 1952 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ (ਉਦਯੋਗਿਕ) ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ। 51,00,000, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਚੀਫ਼ ਕਲੇਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਵੀ 26 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੀਫ਼ ਕਲੇਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼

ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼, ਬੰਬੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੰਗਾ ਰਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਸੀ। 44,32,500 ਰੁਪਏ ਮੌਰਗੋਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਸਿੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 2,24,000 1954 ਵਿੱਚ, ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ, 1954, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 16 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂ ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 30 ਅਗਸਤ, 1952 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕਿਉਂ ਕਲੇਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 16 ਮਈ, 1953 ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ 28 ਸਤੰਬਰ, 1955 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਬੱਧ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (1) ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ 16 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਇਹ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ.

ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਜੀ. ਭੋਜਵਾਨੀ 1953 ਵਿੱਚ) 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਵੈਸ) 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਰਵਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਖੇ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਅਵੇ) ਐਕਟ, 1950 ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। "ਦਾਅਵੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਲਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਲ ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਤ ਭੇਜਣੇ ਹਨ। ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1954 ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਅਵੇ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਯਮ 1954 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਦਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨ (ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਨਿਯਮ, 1954" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 18 ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਟ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ- "ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:-

(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਖੋਜ ਜੋ ਉਚਿਤ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਜਾਂ

(ii) ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਗਣਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸੁਧਾਰ, ਜਾਂ

(iii) ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨਤਾ; ਜਾਂ

(iv) ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ, 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ 1950 ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਮਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 1950 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ 1954 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਲੇਮਜ਼) ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ" ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਬਚੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 18 (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 (iv) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਖਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਲੇੜੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ- ਕਦੇ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰਡਰ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਸਮੀਕਰਨ; ਛੱਜੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਅਤੇ ਮੇਰਨ ਮਾਰ ਬੈਸੇਲੀਓਸ ਕੈਥੋਲਿਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੋਸਟ ਰੇਵ. ਮਾਰ ਪੌਲੋਸ ਅਥਾਨਾਸੀਅਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ

ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ "ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਆਧਾਰ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ"। ਰਾਮਰਾਓ ਭਗਵੰਤਰਾਓ ਇਨਾਮਦਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਅਪੰਨਨ ਸਾਮੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਗਫ਼ੌਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮੇਨੀ (4) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ "ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਾਰਾਂ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। " ਆਰਡਰ 23, ਨਿਯਮ 1(2), ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਹੰਗਾਮੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਕਸਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਈਜ਼ੁਡੇਮ, ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰੇ ਜੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹਰ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ "ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ" ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਹੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਢੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਲਾਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਕੀ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ 'ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ' 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਈਜ਼ੁਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਰਡਰ 23 ਨਿਯਮ 1(2), ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ (1)।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤਸਦੀਕ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 3 ਨੇ ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ, 1954 ਵਿੱਚ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਅਵਿਆਂ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਕਟ 1954 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਯਮ 18 ਉਹ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ (1) ਨਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ (2) ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਕ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ (3) ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੋਈ ਹੈ

ਜਾਂ (4) ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਪਰ ਆਰਡਰ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਧਾਰਾ 153, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜਾ ਆਧਾਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਇੱਕ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਘੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਉਸਾਰੀ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜੀਨਸ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 18 (iv) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕੋ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 47, ਨਿਯਮ 1, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਈਜ਼ੂਸਡੇਮ ਜੈਨਰੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ 3(d) ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 3(d) ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਐਕਟ (1950 ਅਤੇ 1954 ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ 18 (iv) ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕੋ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ। ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ. ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

“ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਰਥ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕੋ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਟੇਬਿਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ

ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਵਸਤੂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 3(d) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ 1954 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 18(iv) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 18 (iv) ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਏਜੂਸਟਮੈਂਟ ਜੈਨਰੀਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ। ਕਲੇਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਸਪਾ ਦੇ ਕੇਸ ਟੀ.ਸੀ.ਬਸੱਪਾ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਨਾਰਾਧਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਨੀਫੈਸਟ ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੁਨ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦ ਇਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇ ਇਹ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਤਰਕਮੰਗਤ ਫੈਸਲਾ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ' ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਮਾਫੂਲੀ ਜੂਟ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2), ਅਤੇ ਕੁਝ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ (ਇੰਡੀਆ) ਕੰ., ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸ਼ਮਲਾਲ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (3) ਵਿਚ ਨਿਰੀਖਣ: ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਸਰਸ ਪੈਰੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਓਕਾਰਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਦਿੱਲੀ (4) ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

1 ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਆਦਿ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਜੇ. (ਸਿੰਧ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿਖੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ ਰੀ ਜਾਰਜ ਨਿਊਮੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉਸਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਗਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਭਾਰਤ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 'ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ' ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬਕਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੌਮੀਅਤ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਦਲਿਆ, — ਜੈਨਸਨ ਬਨਾਮ ਡਰਾਈਫੋਟੋਨ ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਮਾਈਨਜ਼, ਲਿਮਿਟੇਡ, (2)।

ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ 14 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੁਲਕਲੇ ਬਨਾਮ ਸੂਟਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਜਸਟਿਸ ਜੇਮਸ ਨੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1862 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮੰਨਿਆ:-

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ. ਇਕੋ ਮੋਡ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਇਕੋ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਸ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਲੇਮ ਐਕਟ 1950) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ 'ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1951 ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 277 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ

ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 43(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 1913 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕਰਜ਼ਾ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 43(4) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

ਹੁਣ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੰਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) 'ਕੰਪਨੀ' ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1913 (VII of 1913) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕੰਪਨੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਣ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੰਨੀ ਮਾਈਗਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਮਕਸਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਕਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਮੂਲ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "v ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿੱਠੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਸਿੰਧ) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ।'

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ 150 ਰੁਪਏ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਭੱਲਾ
ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ